

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Marszałek Senatu

Druk nr 288
Warszawa, 29 marca 2012 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. mam zaszczyt powiadomić Panią Marszałek, że Senat na 8. posiedzeniu w dniu 29 marca 2012 r. podjął uchwałę w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy

**- o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz
ustawy o systemie ubezpieczeń
społecznych.**

Projekt ustawy stanowi wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa do orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.

Jednocześnie pragnę poinformować, że Senat upoważnił senator Grażynę Sztark do reprezentowania stanowiska Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

Z poważaniem

(-) Bogdan Borusewicz

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 29 marca 2012 r.

**w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny
oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Jednocześnie upoważnia senator Grażynę Sztark do reprezentowania Senatu w pracach nad projektem.

MARSZAŁEK SENATU

Bogdan BORUSEWICZ

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych

Art. 1. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.¹⁾) w art. 218:

1) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Kto, wykonując czynności w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, złośliwie lub uporczywie narusza prawa pracownika wynikające ze stosunku pracy lub ubezpieczenia społecznego,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.”;

2) § 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„§ 2. Osoba określona w § 1a, odmawiająca ponownego przyjęcia do pracy, o której przywróceniu orzekł właściwy organ,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 3. Osoba określona w § 1a, która będąc zobowiązana orzeczeniem sądu do wypłaty wynagrodzenia za pracę lub innego świadczenia ze stosunku pracy, obowiązku tego nie wykonuje,

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 63, poz. 533, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 40, poz. 227 i 229, Nr 98, poz. 625 i 626, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 152, poz. 1018 i 1021, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474 i Nr 240, poz. 1602 oraz z 2011 r. Nr 17, poz. 78, Nr 24, poz. 130, Nr 39, poz. 202, Nr 48, poz. 245, Nr 72, poz. 381, Nr 94, poz. 549, Nr 117, poz. 678, Nr 133, poz. 767, Nr 160, poz. 964, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 225, poz. 1474, Nr 233, poz. 1381 i Nr 240, poz. 1431.

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 24 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W razie nieopłacenia składek lub opłacenia ich w zaniżonej wysokości, Zakład może wymierzyć płatnikowi składek dodatkową opłatę do wysokości 100% nieopłaconych składek. W stosunku do osób fizycznych, które za ten sam czyn ponoszą odpowiedzialność za przestępstwo lub za wykroczenie, dodatkowej opłaty nie wymierza się. Od decyzji w sprawie wymierzenia dodatkowej opłaty przysługuje odwołanie do sądu według zasad określonych w art. 83.”;

2) w art. 98:

a) w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) nie dopełnia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne w przewidzianym przepisami terminie,”

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynów określonych w ust. 1 przy opłacaniu składek lub dokonywaniu wpłat z innych tytułów, do których poboru obowiązany jest Zakład.”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 31 maja 2012 r.”.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 218, poz. 1690, z 2010 r. Nr 105, poz. 668, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474, Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1725 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 75, poz. 398, Nr 138, poz. 808, Nr 171, poz. 1016, Nr 197, poz. 1170, Nr 199, poz. 1175, Nr 232, poz. 1378 i Nr 291, poz. 1706.

UZASADNIENIE

1. Ustawa wykonująca wyrok Trybunału Konstytucyjnego

Projektowana ustawa stanowi wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa do rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego wydanego w dniu 18 listopada 2010 r. (sygn. akt P 29/09), stwierdzającego niezgodność norm prawnych rekonstruowanych z art. 218 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zm.), art. 24 ust. 1, art. 98 ust. 1 pkt 1 oraz art. 98 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, ze zm.) z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a ponadto art. 4 ust. 1 Protokołu nr 7 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonego w Strasburgu dnia 22 listopada 1984 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 42, poz. 364), oraz art. 14 ust. 7 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, otwartego do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r. (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167).

Sentencja wyroku została opublikowana w Dz. U. z dnia 30 listopada 2010 r. Nr 225, poz. 1474. Pełny tekst orzeczenia, wraz z uzasadnieniem, ukazał się w OTK ZU z 2010 r. Nr 9A, poz. 104.

2. Przedmiot i istota rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego

2.1. Trybunał Konstytucyjny orzekł o niekonstytucyjności, a zarazem o niezgodności z wyżej wskazanymi przepisami prawa międzynarodowego:

- 1) art. 218 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (dalej jako: k.k.) oraz art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej jako: ustawa systemowa) przez to, że przepisy te dopuszczają wobec tej samej osoby fizycznej, za ten sam czyn, odpowiedzialność za przestępstwo i dodatkową opłatę, o której mowa w art. 24 ust. 1 ustawy systemowej;
- 2) art. 98 ust. 1 pkt 1 i art. 98 ust. 2 w związku z art. 98 ust. 1 pkt 1 oraz art. 24 ust. 1 ustawy systemowej przez to, że powołane przepisy dopuszczają wobec tej samej osoby fizycznej, za ten sam czyn, odpowiedzialność za wykroczenie i dodatkową opłatę, o której mowa w art. 24 ust. 1 wymienionej ustawy.

2.2. Zaskarżonym przepisom zarzucone zostało naruszenie zasady *ne bis in idem*, wywodzonej z art. 2 Konstytucji (zasada demokratycznego państwa prawnego) oraz wyraźnie sformułowanej w przepisach prawa międzynarodowego, a mianowicie: art. 4 ust. 1 Protokołu nr 7 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz art. 14 ust. 7 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych.

Przedmiotowy zarzut postawiono z uwagi na to, że w świetle art. 218 § 1 k.k. i art. 24 ust. 1 ustawy systemowej oraz tego ostatniego przepisu i art. 98 ust. 1 pkt 1, a także art. 98 ust. 2 w związku z art. 98 ust. 1 pkt 1 ustawy systemowej może dojść – po pierwsze – do wymierzenia płatnikowi, który nie dopełnił obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne lub zdrowotne bądź też ewentualnie innych składek pobieranych przez ZUS (czy to przez ich nieopłacenie, czy też przez opłacenie ich w zaniżonej wysokości), sankcji w postaci dodatkowej opłaty, w wysokości nie wyższej jednak niż kwota nieopłaconych składek, po drugie zaś – do wymierzenia takiemu płatnikowi (pod warunkiem wszakże, że jest on osobą fizyczną) kary za przestępstwo lub wykroczenie.

Przedstawiony stan rzeczy jest konsekwencją braku normy kolizyjnej, która w razie wymierzenia opłaty na zasadzie art. 24 ust. 1 ustawy systemowej, stałaby na przeszkodzie pociągnięciu danej osoby do odpowiedzialności karnej albo do odpowiedzialności za czyn określony w art. 98 ust. 1 pkt 1 tudzież art. 98 ust. 2 ustawy systemowej, lub odwrotnie – w przypadku wymierzenia kary przewidzianej w przepisach prawa karnego (*sensu largo*), uniemożliwiałaby wydanie decyzji w sprawie wymierzenia dodatkowej opłaty.

2.3. Rozważając argumenty przytoczone w pytaniu prawnym, Trybunał przypomniał, że zasada *ne bis in idem* należy do fundamentalnych zasad prawa karnego. „Wyraża ona zakaz podwójnego (wielokrotnego) karania (stosowania środka represyjnego) tej samej osoby fizycznej za popełnienie tego samego czynu zabronionego. Podwójne (wielokrotne) karanie tej samej osoby za ten sam czyn stanowi bowiem naruszenie zasady proporcjonalności reakcji państwa na naruszenie obowiązku prawnego (...).”

Jak zaakcentowane zostało przy tym w uzasadnieniu wyroku, zarówno wypowiedzi odwołujące się do polskiej ustawy zasadniczej, jak i orzecznictwo ukształtowane na gruncie obowiązujących Polskę umów międzynarodowych przyjmują szerokie rozumienie omawianej zasady. Obejmuje ona wobec tego wszelkie sytuacje zbiegu odpowiedzialności za zachowania prawnie sankcjonowane, a więc tak z mocy prawa karnego, jak i z mocy innych przepisów prawa publicznego, w szczególności zatem prawa administracyjnego, jeżeli tylko przepisy te przewidują środki o charakterze represyjnym.

Za taki właśnie środek, zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, należy uznać dodatkową opłatę, która może zostać wymierzona płatnikowi składek zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy systemowej. Celem, któremu owa opłata ma służyć nie jest „automatyczne” karanie każdego płatnika, który nie wywiązał się w pełni z powinności opłacania składek. Jej istota nie polega również na zapewnieniu Funduszowi Ubezpieczeń Społecznych rekompensaty z tytułu strat poniesionych na skutek nieopłacenia (nienależytego opłacenia) składek, jako że to zadanie mają realizować odsetki określone w art. 23 ust. 1 ustawy systemowej. Opłata dodatkowa ma natomiast dyscyplinować płatnika do prawidłowego wykonywania obowiązku płacenia składek.

Dodatkowa opłata stanowi „(...) *sui generis* sankcję za niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązku opłacania składek. Jej zastosowanie ma sens wówczas, gdy – przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności – można przewidywać (...), że spełni ona lub może spełnić założony, dyscyplinujący, cel. To zaś zależy od przyczyn niepłacenia składek lub opłacenia ich w zaniżonej wysokości. (...) Inaczej powinien być traktowany płatnik, który opóźnia się z wykonaniem obowiązku opłacania składek pomimo swojej dobrej kondycji ekonomicznej; inaczej taki, który boryka się z trudnościami finansowymi. Przy stosowaniu opłaty dodatkowej powinien być wzięty pod uwagę także dotychczasowy stosunek płatnika do obowiązku opłacania składek. Utrwalony bądź incydentalny charakter opóźnienia to tylko jeden z obiektywnych elementów ważnych dla ustaleń w tym zakresie. Dotychczasowy stosunek do spełniania obowiązku to bowiem także wykazanie zainteresowania jego należytym wykonaniem (...). Mówiąc lapidarnie – o zastosowaniu dodatkowej opłaty mają decydować okoliczności każdego indywidualnego przypadku, zwłaszcza te, które dowodzą winy płatnika w nieopłaceniu składek lub ich opłaceniu w zaniżonej wysokości lub jej brak.”

Wobec dyspozycji art. 24 ust. 1 ustawy systemowej z jednej strony oraz art. 218 § 1 k.k. czy art. 98 ust. 1 i art. 98 ust. 2 w związku z art. 98 ust. 1 ustawy systemowej z drugiej nie ulega więc wątpliwości, że to samo zachowanie płatnika składek będącego osobą fizyczną, prowadzące się do zawinionego nieopłacenia składek (albo opłacenia ich w zbyt niskiej wysokości) może spotkać się z podwójną represją, tj. dodatkową opłatą oraz odpowiednią karą – za przestępstwo lub za wykroczenie. Łącznie zatem powołane przepisy tworzą mechanizm prawny naruszający gwarancję, jaką stanowi przywołana powyżej zasada *ne bis in idem*.

2.4. Trybunał odroczył utratę mocy obowiązującej zakwestionowanych przepisów. Zgodnie z punktem II sentencji wyroku rozstrzygnięcie wydane w sprawie P 29/09 wywoła skutki prawne po upływie 18 miesięcy od dnia ogłoszenia – w dniu 31 maja 2012 r.

3. Cele i zakres projektowanej ustawy

3.1. Mając na uwadze konieczność wykonania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, kierując się brzmieniem sentencji wyroku z dnia 18 listopada 2010 r. oraz motywami jego uzasadnienia, proponuje się nowelizację ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych polegającą na nadaniu nowego brzmienia art. 24 ust. 1.

Ze względu na sposób sformułowania sentencji orzeczenia nieodzowne staje się również przywrócenie w systemie jednostek obejmujących normy karne. Dlatego też projekt ustawy zakłada dodanie stosownych przepisów w k.k. i ustawie systemowej, przy czym nowe jednostki redakcyjne będą w swej treści w pełni odpowiadać obowiązującym przepisom art. 218 § 1 k.k. oraz art. 98 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy systemowej. Dodatkowo zachodzi konieczność dostosowania odesłań zawartych w art. 218 § 2 i 3 k.k.

Termin wejścia w życie projektowanej ustawy został synchronizowany z terminem wskazanym w punkcie II sentencji wyroku (por. pkt 2.4).

3.2. Warto w tym miejscu jeszcze raz podnieść, iż o naruszeniu zasady *ne bis in idem* przy stosowaniu art. 24 ust. 1 ustawy systemowej i art. 218 § 1 k.k. albo art. 24 ust. 1 i art. 98 ust. 1 lub art. 98 ust. 2 w związku z art. 98 ust. 1 ustawy systemowej może być mowa tylko wówczas, gdy płatnikiem składek jest osoba fizyczna.

Analogiczną kumulację sankcji dopuszczały w przeszłości art. 27 ust. 5, 6 i 8 ustawy z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 11, poz. 50, ze zm.), a następnie art. 109 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535, ze zm.). Przepisy te regulowały instytucję tzw. dodatkowego zobowiązania podatkowego, ustalanego niezależnie od możliwości równoległego pociągnięcia podatnika do odpowiedzialności karno-skarbowej za ten sam czyn. Wyrokiem z dnia 29 kwietnia 1998 r. (sygn. akt K 17/97), a następnie wyrokiem z dnia 4 września 2007 r. (sygn. akt P 43/06) sąd konstytucyjny obalił domniemanie konstytucyjności wymienionych regulacji, co doprowadziło do nadania nowego kształtu wspomnianej instytucji dodatkowego zobowiązania podatkowego. Otóż z dniem 1 grudnia 2008 r. uchylone zostały m.in. przepisy art. 109 ust. 4-8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, z kolei przepis art. 111 ust. 2 tejże ustawy uzyskał nowe brzmienie, uwzględniające stanowisko Trybunału w sprawie P 43/06.

Zasadne jest wobec tego skorzystanie z konstrukcji prawnej zastosowanej w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, albowiem postanowienie zawarte w zdaniu drugim art. 111 ust. 2 przedmiotowego aktu normatywnego wyłącza wprost możliwość podwójnego karania podatników będących osobami fizycznymi. Proponowane rozwiązanie prowadzące się do wprowadzenia w art. 24 ust. 1 ustawy systemowej zastrzeżenia, z którego to wynikać będzie, że podleganie odpowiedzialności za przestępstwo lub wykroczenie stanowi negatywną przesłankę dla wymierzenia dodatkowej opłaty, zrealizuje w zupełności wskazania płynące z rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego. System prawa zostanie w ten sposób dostosowany do standardów konstytucyjnych oraz wymogów statuowanych przepisami prawa międzynarodowego, ale jednocześnie ZUS nie zostanie całkowicie pozbawiony instrumentu dyscyplinującego, jakim jest dodatkowa opłata. W wypadku jednostek organizacyjnych, którym przysługuje przymiot płatnika składek, Zakład nadal przecież będzie mógł wymierzać tego typu sankcję, natomiast w odniesieniu do osób fizycznych nadal funkcjonować będą przepisy przewidujące szeroko rozumianą odpowiedzialność karną. Rolą ZUS będzie przy tym takie stosowanie zmienionego art. 24 ust. 1 ustawy systemowej, aby osobie fizycznej nie została wymierzona dodatkowa opłata, jeżeli może ona zostać pociągnięta do odpowiedzialności za popełnienie czynu zabronionego. W analizowanej sytuacji Zakład winien zatem odstąpić od wymierzenia dodatkowej opłaty i złożyć zawiadomienie w trybie art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.), względnie wystąpić z wnioskiem o ukaranie stosownie do art. 17 § 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 848, ze zm.) w związku z art. 66 ust. 4 ustawy systemowej.

4. Skutki projektowanej ustawy

4.1. Projektowana ustawa stanowi wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa do orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego (por. art. 190 ust. 1 Konstytucji). Podstawowym jej skutkiem prawnym będzie więc zastąpienie regulacji wadliwej rozwiązaniem zgodnym ze standardami konstytucyjnymi oraz prawno-międzynarodowymi. Ustawa zapobiegnie również powstaniu luki konstrukcyjnej na gruncie art. 218 k.k. oraz na gruncie ustawy systemowej. Jednocześnie jej skutkiem prawnym będzie utrzymanie w systemie normy prawa karnego sankcjonującej popełnienie czynu skierowanego przeciwko prawom pracownika wynikającym ze stosunku pracy. Derogacja tej normy nie była bowiem zamierzeniem

Trybunału, a stanowi niejako efekt uboczny orzeczenia niezgodności art. 218 § 1 k.k. z Konstytucją.

W ocenie projektodawcy objęta projektem propozycja nowelizacji art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych wychodzi naprzeciw oczekiwaniom samego Trybunału Konstytucyjnego, który to w swym wywodzie zastrzegł, że eliminując niekonstytucyjny mechanizm podwójnego karania, ustawodawca powinien mieć także na uwadze konieczność zapewnienia odpowiednich sankcji zabezpieczających rzetelne wywiązywanie się przez płatników z obowiązku opłacania składek. Przedstawiony postulat przesądził w istocie o pozostawieniu tak instytucji dodatkowej opłaty (aczkolwiek wyłącznie w przypadku osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych), jak i odpowiedzialności karnej lub z tytułu popełnienia wykroczenia (w stosunku do osób fizycznych). Z drugiej strony zniesienie możliwości ukarania tej samej osoby w trybie karnym i zarazem administracyjnym zapobiegać będzie powstawaniu poczucia niesprawiedliwości i przyczyni się do budowania zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa (art. 2 Konstytucji).

4.2. Według informacji zawartych w piśmie ZUS datowanym na 22 lutego 2012 r. wprowadzenie proponowanego rozwiązania nie powinno spowodować ujemnych konsekwencji finansowych dla Zakładu, ponieważ jak dotąd stosowana była zazwyczaj tylko jedna sankcja (karna bądź administracyjna).

Z danych statystycznych wynika, że w roku 2010 ZUS wydał na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy systemowej 11.030 decyzji, wymierzających dodatkowe opłaty na łączną kwotę 11.700.000 zł. Z kolei liczba wniosków o ukaranie złożonych w tym okresie w związku z popełnieniem wykroczenia z art. 98 ust. 1 sięgnęła 9.250. W przypadku 7338 spraw sądy orzekły o odpowiedzialności obwinionego i wymierzyły grzywny, które w sumie dały kwotę 5.200.000 zł. Sądy karne wydały zaś 88 wyroków skazujących za popełnienie przestępstwa określonego w art. 218 § 1 k.k., zasadzając przy tym na rzecz Zakładu 4.100.000 zł tytułem naprawienia szkody wyrządzonej wskutek naruszenia obowiązku uiszczania składek w należytym wysokości.

5. Konsultacje

Projekt ustawy został skonsultowany z Ministrem Sprawiedliwości, Ministrem Pracy i Polityki Społecznej, Pierwszym Prezesem Sądu Najwyższego, Krajową Radą Sądownictwa, Prokuratorem Generalnym, Krajową Radą Prokuratury, Naczelną Radą Adwokacką, Krajową Radą Radców Prawnych, Stowarzyszeniem Sędziów Polskich „Iustitia”, Stowarzyszeniem

Prokuratorów RP, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Prokuratorią Generalną Skarbu Państwa, Rzecznikiem Ubezpieczonych oraz Helsińską Fundacją Praw Człowieka.

Spośród wymienionych podmiotów jedynie Prokurator Generalny oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych zgłosili zastrzeżenia odnośnie do projektowanego brzmienia art. 24 ust. 1 ustawy systemowej.

Na posiedzeniu komisji senackich przedstawiciel Ministra Pracy i Polityki Społecznej wypowiedział się aprobująco o projekcie i jednocześnie poinformował, iż w Ministerstwie prowadzone są prace nad rozwiązaniami realizującymi wskazania Trybunału Konstytucyjnego. Komisje nie podzieliły uwag zgłoszonych w opiniach pisemnych.

6. Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Projektowana ustawa nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 3 kwietnia 2012 r.

BAS-WAPEiM-870/12
TRYB PILNY

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (przedstawiciel wnioskodawcy: senator Grażyna Anna Sztark)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy przewiduje zmianę art. 218 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zmianami) oraz art. 24 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, ze zmianami). Projektowana ustawa ma stanowić wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 listopada 2010 r. (sygn. akt P 29/09, Dz. U. z 2010 r. Nr 225, poz. 1474). TK orzekł o niezgodności art. 218 § 1 ustawy – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zmianami) oraz art. 24 ust. 1 i art. 98 ust. 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z art. 2 Konstytucji RP, art. 4 ust. 1 Protokołu nr 7 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz art. 14 ust. 7 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych. Przepisy, których dotyczy zmiana dopuszczają wobec tej samej osoby fizycznej, za ten sam czyn, odpowiedzialność za przestępstwo i dodatkową opłatę.

Proponowana zmiana art. 24 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych polega na wyłączeniu możliwości wymierzenia osobie fizycznej dodatkowej opłaty w przypadku, gdy za ten sam czyn ponosi ona odpowiedzialność za przestępstwo lub za wykroczenie.

Proponowana ustawa ma wejść w życie z dniem 31 maja 2012 r.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są regulowane prawem Unii Europejskiej.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu.

4. Konkluzje

Przedmiot projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Warszawa, 3 kwietnia 2012 r.

BAS-WAPEiM-871/12
TRYB PILNY

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy senacki projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (przedstawiciel wnioskodawcy: senator Grażyna Anna Sztark) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt ustawy przewiduje zmianę art. 218 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zmianami) oraz art. 24 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, ze zmianami). Projektowana ustawa ma stanowić wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 listopada 2010 r. (sygn. akt P 29/09, Dz. U. z 2010 r. Nr 225, poz. 1474). Proponowana zmiana art. 24 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych polega na wyłączeniu możliwości wymierzenia osobie fizycznej dodatkowej opłaty w przypadku, gdy za ten sam czyn ponosi ona odpowiedzialność za przestępstwo lub za wykroczenie.

Przedmiot projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej**.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla